Antropologia mediów
Wykład IV

Krzysztof Gajewski
Instytut Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej
Uniwersytet Warszawski

Warszawa, 18 listopada 2020

Spis treści

Analogowość/cyfrowość

Platon i mit jaskini

Prehistoria kina

X Muza (K. Irzykowski)

Analogowość/cyfrowość

Analogowość/cyfrowość

- kod analogowy: nieograniczona liczba elementów kodu (kod ciągły), np. obraz, muzyka, gest
- kod cyfrowy: skończona liczba elementów kodu (kod dyskretny), np. alfabet, ideogramy, kod binarny (kod dwuelementowy)
- raczej kontinuum niż opozycja...
- ludzka mowa?

Cyfrowość/analogowość

Fred Dretske

- forma cyfowa: „W filiżance jest kawa” (i żadnych informacji więcej)
- forma analogowa (dużo dodatkowych informacji):

Media analogowe vs media cyfrowe

- cyfowe: pismo, druk, telegraf, komputery cyfrowe, CD ROM, telewizja cyfrowa
- analogowe: taśma magnetofonowa, płyta winylowa, telewizja tradycyjna, radio, telefon, komputery analogowe
- media cyfrowe vs. media elektroniczne

Komunikacja zapośredniczona komputerowo

Susan C. Herring — perspektywa lingwistyczna

- Computer-mediated communication (CMC) zachodzi między ludźmi za pośrednictwem komputerów
- Czy to raczej mowa czy pismo?
  - synchroniczna: czat, MUD, komunikator
  - asynchroniczna: poczta elektroniczna, grupa dyskusyjna, forum internetowe

Platon i mit jaskini

Mit jaskini

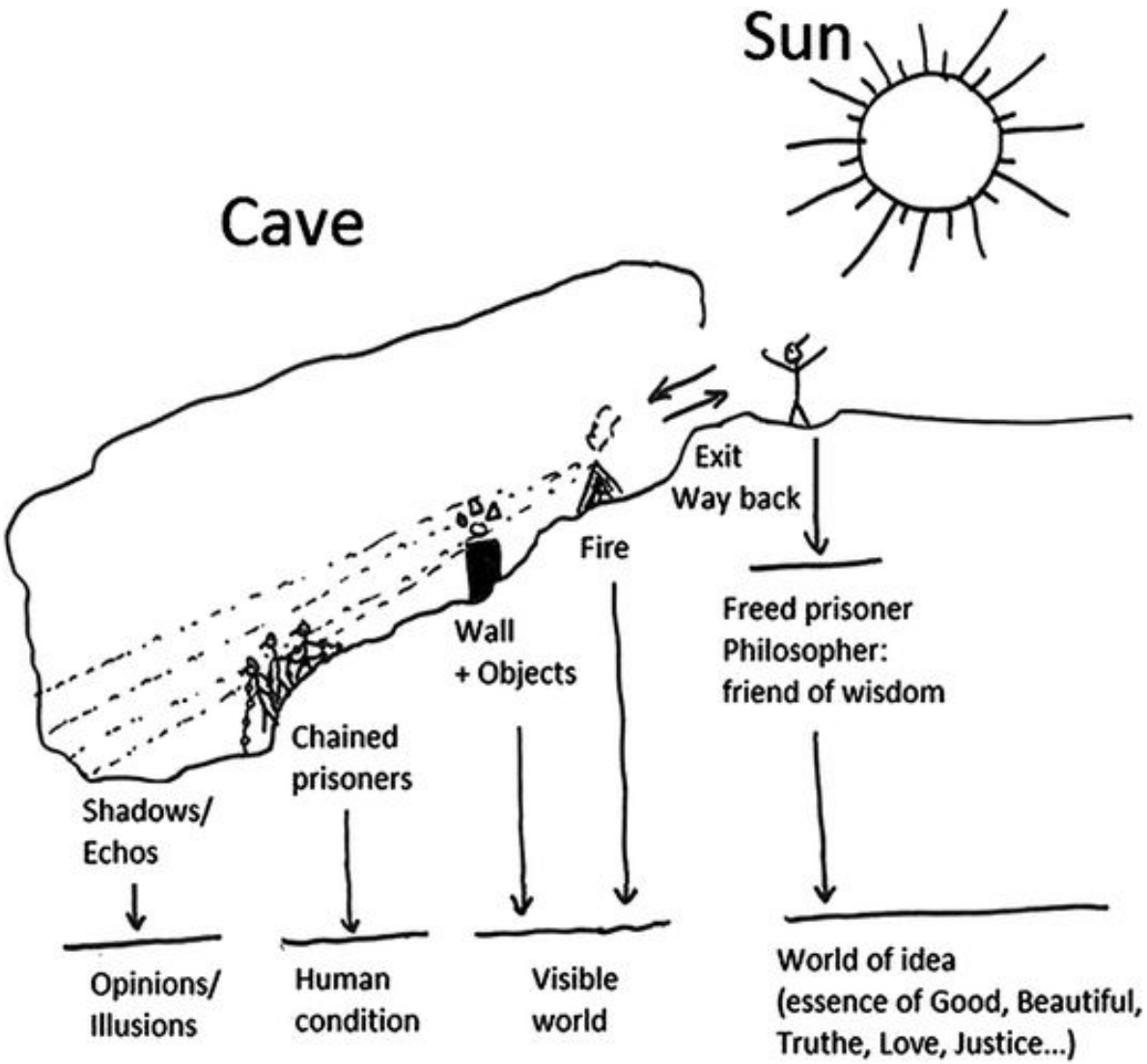

Platon, Państwo, ks. VII (380 p.n.e.)

Mit jaskini

Platon, Państwo, ks. VII (380 p.n.e.)

Mit jaskini

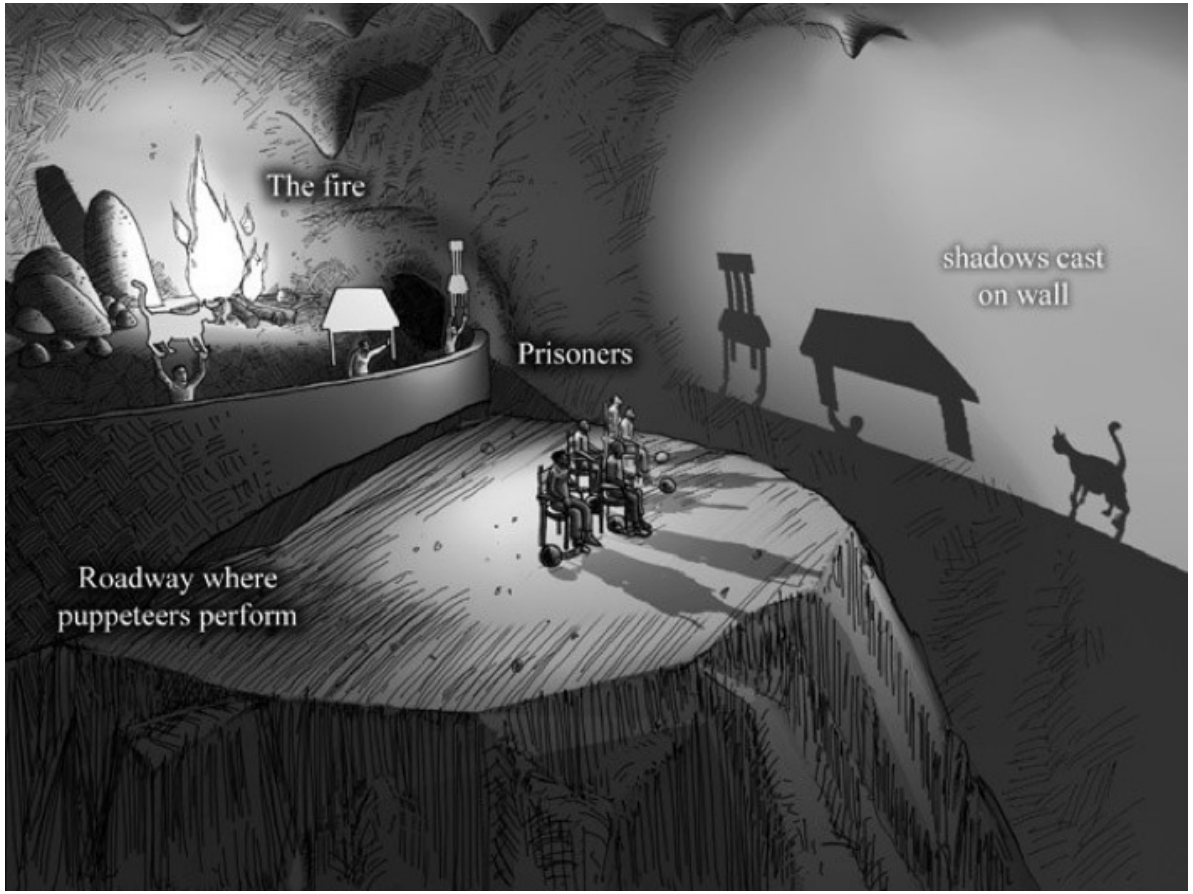

Platon, Państwo, ks. VII (380 p.n.e.)

Mit jaskini

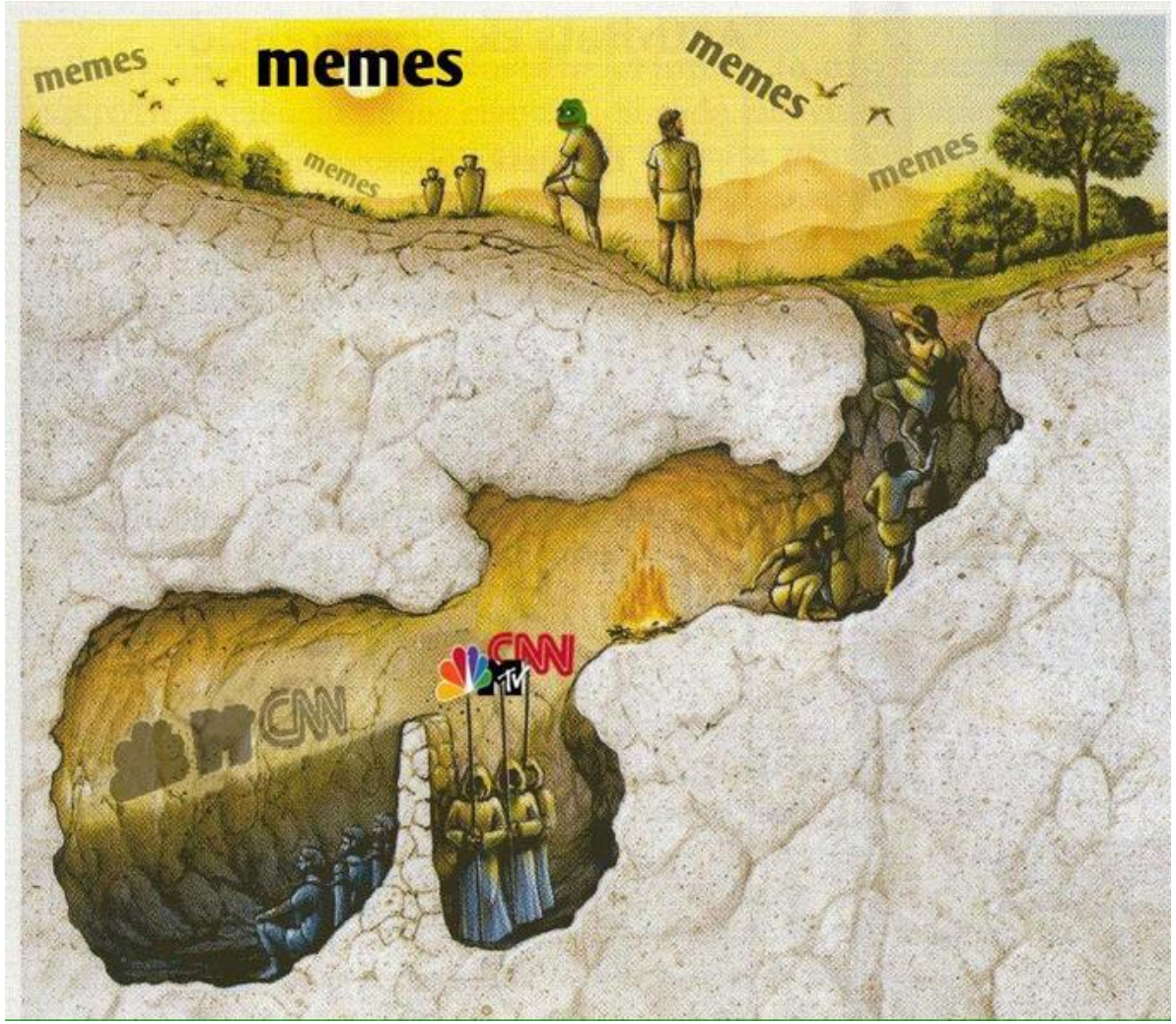

Prehistoria kina

Teatr cieni — Wayang kulit

Chińska kula cieni

- A. Gwóźdź: prototyp wszelkich aparatów projekcyjnych

Teatr cieni — Wayang kulit

Wayang kulit (zob. Peter Weir, Rok niebezpiecznego życia, 1982)

Camera obscura

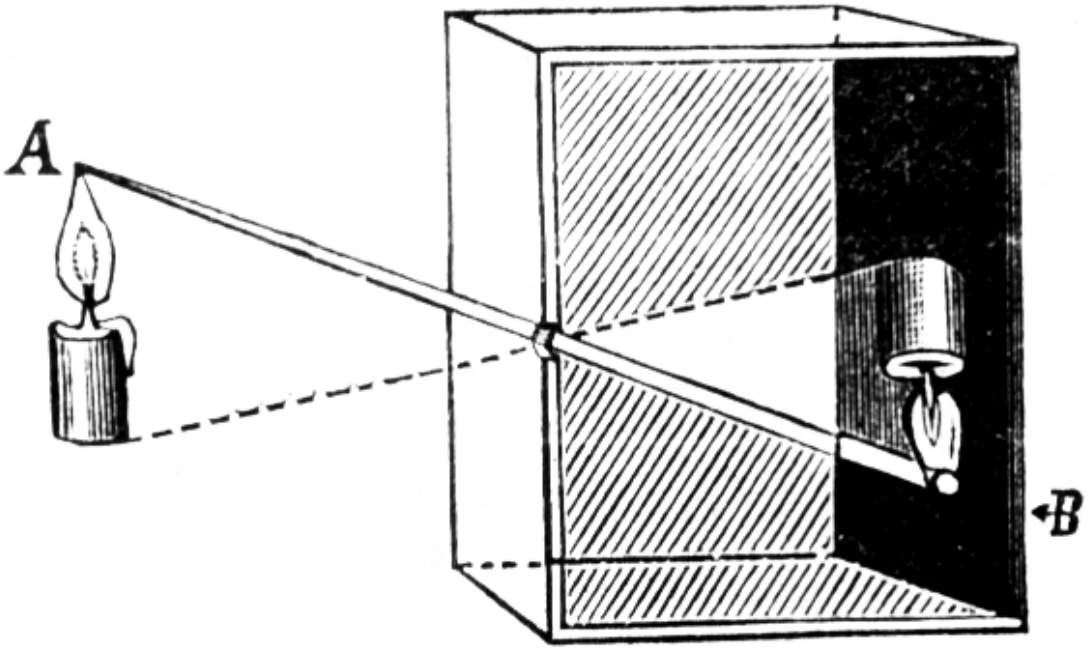

Camera obscura

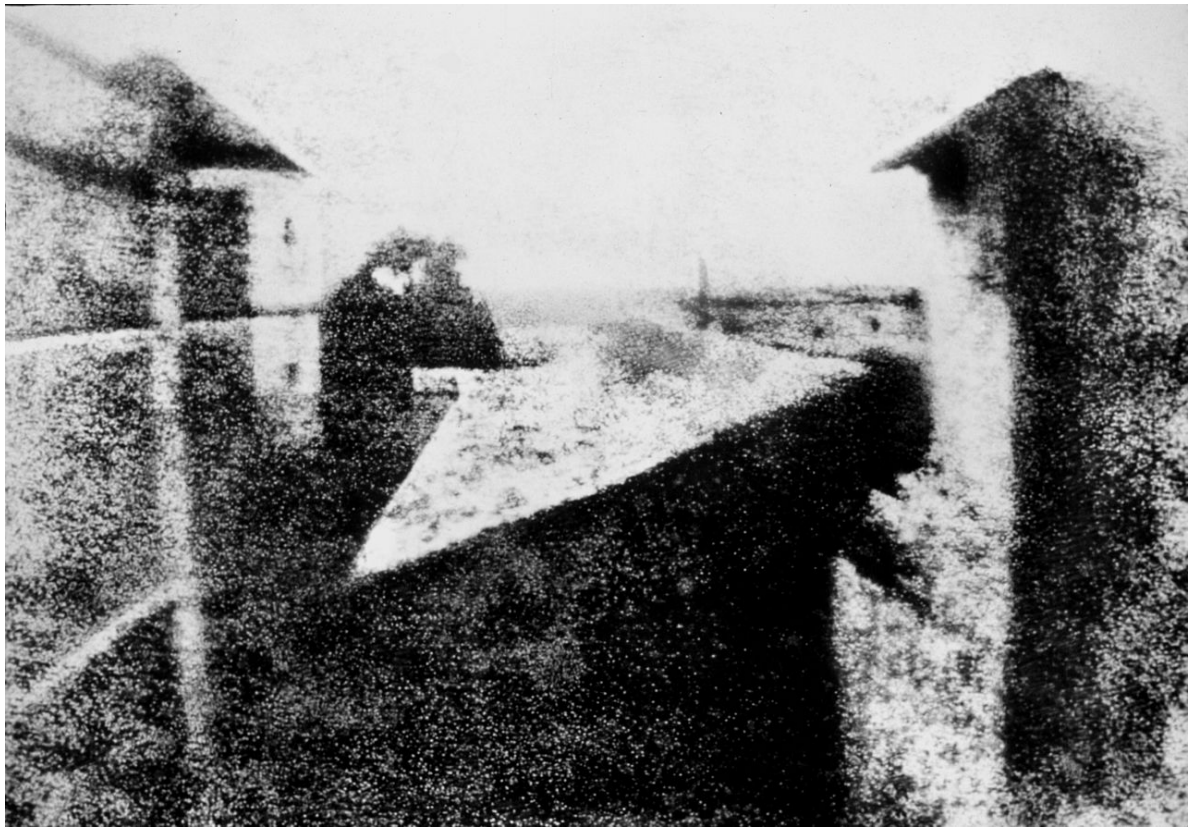

Joseph Nicéphore Niépce, Widok z okna w Le Gras, 1826

Lanterna magica

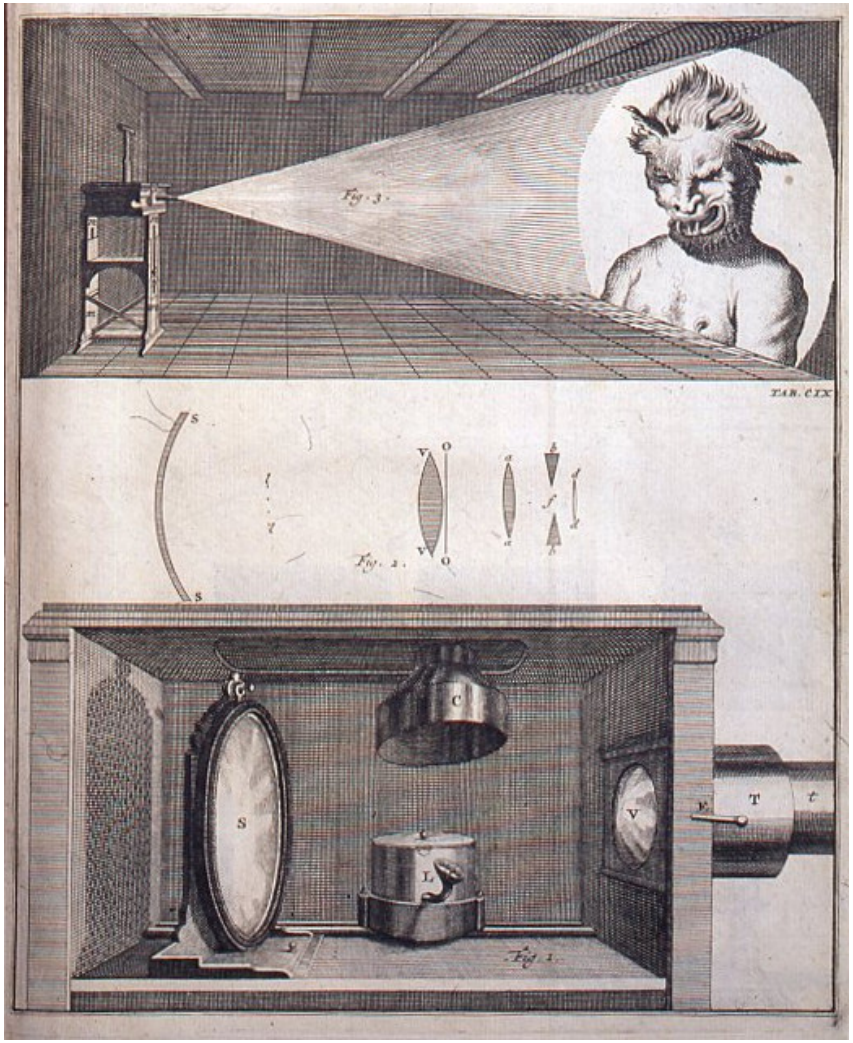

Latarnia magiczna, lanterna magica (M. Proust, *W poszukiwaniu utraconego czasu*)

Fenakistiskop

Joseph Plateau, 1833; Phénakisticope, phenakistiscope: phenakizein – oszukiwać, óps – oko; Irzykowski: „cudowny bęben”

- Andrzej Gwóźdź: rozdział źródła obrazu od miejsca prezentacji

Zoetrop

Zoetrop = zoe – życie, tropos – obracać ?; Irzykowski: „koło życia”

Kineograf

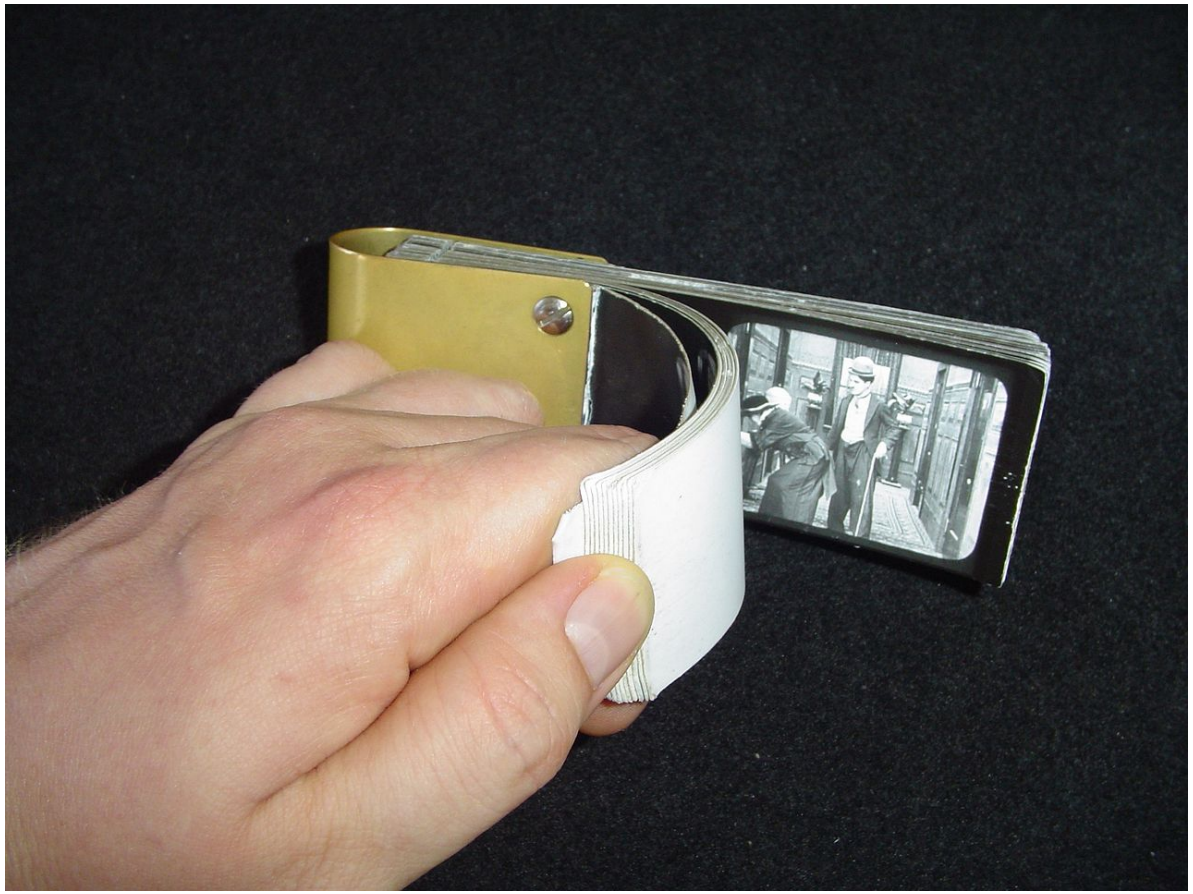

Kineograf, flipbook

X Muza (K. Irzykowski)

Kino a kinematograf

Karol Irzykowski, X Muza (1924)

- „Kino jest widzialnością obcowania człowieka z materią”
- Edison, Prószyński: kinetofon = kinematograf + fonograf, połączenie źnaków ruchu ze znakami głosu"
- „Kino otworzyło przed nami Królestwo Ruchu”

Kino a teatr

Karol Irzykowski, X Muza (1924)

- „Przecież kino było dotychczas dla szerokiej publiczności tylko tanim surogatem teatru; tyle nawet biadano nad tym, że odbiera teatrowi widzów”
- „Czy zechce kto uczęszczać do kinoteatru, gdy będzie miał kinetofon, a w nim dramaty, opery i operetki?”
- „Czyż bowiem kinetofon nie jest powrotem do teatru? Ruch i głos razem — to przecież teatr.”

Krytyka kina

Karol Irzykowski, X Muza (1924)

- „Dziś każdy sędzia śledczy i prokurator, badając zbrodniarza, uważa za swój obowiązek zadać mu pytanie: Czy chodziłeś do kina? Odpowiedź jest zwykle potakująca, więc wniosek prosty: kino demoralizuje...”

Koniec

Dziękuję za uwagę!
Będę wdzięczny za pytania i komentarze!

Literatura

1. Fred Dretske, Knowledge and the Flow of Information, The MIT Press: Cambridge, Massachusetts 1981.
2. Andrzej Gwóźdź, Skąd się (nie) wzięło kino, czyli parahistorie obrazu w ruchu, w: Kino nieme, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2009.
3. Susan C. Herring (red.), Computer-mediated Communication. Linguistic, Social and Cross-cultural Perspectives, John Benjamins Publishing Company: Amsterdam 1996.
4. Karol Irzykowski, X Muza, Warszawa 1977.